
TILL SIST

MAGNUS NILSSON:

POLARISERING ÄR BESTÄLLD OCH SKALL VERKSTÄLLAS

Det är inte bara 15-20-åringar som tittar på MTV. Rätt många 35-45-åringar gör det också. De vill försöka tro att de är 20. Kanalen har därför stort genomslag.

En sak är oerhört tydlig. Nämligen rolluppdelningen mellan svarta och vita. Det finns en tydlig skillnad mellan svart och vit musik, blandade band eller artistgrupper är jämförelsevis ovanligare i dag än för 20 år sedan.

Mycket av den svarta musiken har texter av låg kvalitet, eller åtminstone med litet kognitivt innehåll. Videorna till är nästan alltid starkt fokuserade på en eller ett par tre grabbar. De dansar eller går gängstöddigt omkring i någon sorts gettomiljö. Kring och efter sig har de en flock unga kvinnor och några ytterligare unga män. Vältränad muskulatur, våldssymboler och sexualitet - "anspelningar" är inte rätta ordet, om man säger - blandas med tydliga referenser till afrikansk kultur. Smycken, hövdingestavar

och frisyurer.

Den vita musiken är annorlunda. Textinnehållet är lika stereotypt som i den svarta musiken. Men man kan ana att producenterna vet att de säljer till ett marknadssegment som håller på att lära sig annorlunda sociala koder: de vita ungdomarna är ofta på väg till högre utbildning. Existentiell ångest, miljöproblem och den romantiska kärlekens mysterier har en framträdande plats.

Skillnaderna mellan synen på könsrollerna i texter och musikvideor är markant. De svarta kvinnorna är alltid enormt sexiga på ett traditionellt sätt, även om stor byst oftast är bortprioriterat på hårdträningens altare. Den typ av nött, mager och lite stripig pop-tjej som kommer i vit version finns nästan inte alls.

Skillnaden bland killarna är lika markant. De svarta grabbarna är vältränade - med ett par undantag, bl a rapparen Notorius B.I.G som är respektingivande fet. Deras roll och status bygger på kroppskrafter och, kan man ana, på en otrolig sexuell förmåga.

De vita är ofta rena nördar. Magra

MAGNUS NILSSON är förlagsredaktör på Timbro.

med fjuniga skägg, för stora koftor, lustiga luvor och Fendergitarren hängande nere vid knäna. Tuffingvarianterna är den klassiska arbetarklassrockaren av engelskt snitt eller ensamvargen på HD. Ingen av dem stoppar näven i fickan men de grundar knappast sin status på att visa upp den vackra kroppen. Och en video med den sortens grabb, dansande fram längs gatan med en flock kurviga blondiner i släptåg, skulle i bästa fall uppfattas som någon sorts skämt.

Ingen inbyggd rasism

En tolkning av denna verklighet som ett resultat av den i systemet inbyggda rasismen är lätt att göra. De färgade är natur. De vita är intellekt. Att de färgade grabbarna är vackra och har framgång hos kvinnorna kan väl vara dem väl unnat. Det är ändå de vita som har uppfunnit TV:n, synten, videon, CD:n, bok- och marknadsföringen. De är nördar när de är 20. Men de sitter på leken när de är 50. Då har den svarte redan varit död i 15 år, ihjälskjuten i ett gängbråk eller död av flaskan eller glaspipan med kokainbas.

Men så är det inte. Musik- och mediaindustrin har ingen inbyggd rasism. Tvärtom finns det ingen ände på all god vilja och alla ädla tankar som musiker, skådespelare, regissörer och ägarintressen har uttryckt genom åren. Sannolikt finns det ingen bransch i hela världen som har en starkare tradition av samarbete mellan olika raser och folkgrupper än den amerikanska musikindustrin. Och MTV är världens mest inflytelserika plattform för

politisk korrekthet.

Det är marknaden som efterfrågar bilden av den militante afro-amerikanen. Och marknaden är svart. Det är afro-amerikanerna som köper och vidmakthåller bilden av sig själva som sex- och våldsinriktade mansgrisar. Det är naturligtvis delvis ett symptom på den rasism som finns i det amerikanska samhället och traumat från slaveriets dagar: många upplever väl att de inte har så mycket annat att vara stolta över och bygga sin identitet på. Men det är också resultatet av medveten agitation från svarta ledare som bygger sin makt och sitt inflytande på aggressiv rasmedvetenhet. Självklart kommer den bilden aldrig att bidra till att förbättra de svartas situation.

I Sverige kan vi tydligt se utvecklingen av ett liknande mönster.

Det byggs upp på ungefär följande sätt. Den som kommer som invandrare till ett land ligger ofta i underläge. Han saknar språket, han saknar kanske formella meriter trots reella kunskaper, han saknar den kulturella kompetens och det kroppsspråk som är lika specifikt för ett samhälle som det talade språket. Allt detta handikappar.

Naturligtvis kan detta kännas mycket tungt, men accepteras av de flesta. Man valde själv att flytta, man vet att samma sak drabbar invandrare i det forna hemlandet. Det är trist, men det är rättvist.

För andra generationen är det inte lika lätt att acceptera situationen. De har inte valt. De upplever självklart att de bör ha samma standard och status som alla andra. Det uppstår missnöje. Det är så det är i förorter som Rinkeby och Alby.

Det finns här en marknad för tyckare och politiskt entreprenörskap.

Kort sagt: polarisering är beställd och skall verkställas.

Efter skottdramat på Stureplan antogs slentrianmässigt att det varit chilensen som var skyldig och på kultursidorna sociologiserades det gråtmilt om segregationen. Det var i själva verket medelklasssvensken som skjutit.

Typiskt nog är det tre invandrar-grabbar som oftast förekommer i media som före detta slagskämpar. Nu håller de på med antivåld i stället men motsättningar mellan svenskar och invandrare framhålls ständigt. I ett samhälle som i princip saknar rasism och grovt gängvåld håller bilden av den framgångsrike invandrar-grabben på att bli bilden av en ungdomsbrottsling som lärt sig antirasistiska slagord.

Vi ser nu tydligt hur representanter, ofta med den för sådana speciella egenskapen att inte vara representativa, uttalar sig om orättvisorna i det svenska samhället. Varenda motgång är tecken på rasism. Vandalisering begången av ungdomar som egentligen aldrig saknat någonting motiveras med arbetslöshetsstatistik.

Hela kitet, med retorik och verklig-hetsbild är direkt hämtade från de ameri-

”

Efter skottdramat på Stureplan antogs slentrianmässigt att det varit chilensen som var skyldig och på kultursidorna sociologiserades det gråtmilt om segregation. Det var i själva verket medelklasssvensken som skjutit.

”

kanska videorna. Bandet Latin Kings rap är en blåkopia av den amerikanska musiken. Klädstilen är direkt kopierad. Bakvänd basebollkeps, stora och långa tröjor och byxor och oknutna basket-skor.

Den stora grupp av invandrare i Sverige som pluggar, jobbar, är företagare och för övrigt ingår i det svenska samhället är snart helt marginaliserad i media. Man kan också konstatera att i stort sett inga invandrare finns på nyhetsredaktionerna. De är hänvisade till kultur och lättare underhållning. De får också huvudsakligen uttala sig i sin egenskap av invandrare (det måste väl trots allt finnas ganska många som har intressanta saker att säga på något annat tema än att de inte är födda strax syd om polcirkeln?).

Den nya förebilden för unga invandrare är inte bra. Arbetsmarknad och karriärvägar för den som kan klottra tunnelbanetåg och räkna upp oförätter är nämligen mindre än man kanske tror.